

Grootoorspringmuis

Long-eared Jerboa

Algemene informatie

Familie: Dipodidae
Subfamilie: Euchoreutinae
Genus: *Euchoreutes*
Soort: *Euchoreutes naso* (Michaux & Shenbrot, 2017)

Dipodidae bestaat uit 4 subfamilies (Michaux & Shenbrot, 2017)

- ❖ *Cardiocraniinae*
- ❖ *Euchoreutinae*
- ❖ *Dipodinae*
- ❖ *Allactaginae*

Niet gedomesticeerd

Geen kruising

Volwassen grootte en/of gewicht: kop-romp 90-105 mm, staart 145-180 mm; oren 39-49 mm; gewicht 23-45 g (Michaux & Shenbrot, 2017)

Dieet: Eten voornamelijk insecten, slechts 5 % van het dieet bestaat uit plantenmateriaal (Michaux & Shenbrot, 2017)

Natuurlijke leefomgeving

- Verspreiding: West-China (Tarim Basin in zuid Xinjiang), Noord-China (Helan mountains), Ordos Desert and Qaidam Basin in Gansu, westelijk binnenland Mongolië (Nei mongol) en noord Qinghai en zuid Mongolië.
- Habitat: zand- en gravelvlaktes in woestijngebieden (Michaux & Shenbrot, 2017).

Levensverwachting: In gevangenschap enkele jaren (Stubbe, et al., 2007).

IUCN-status: "*least concern*" (Michaux & Shenbrot, 2017)

Samenvatting beoordeling van de grootoorspringmuis

Risicocategorie		Toelichting
Zoönosen en/of letsel		De commissie kan op dit moment op basis van de beschikbare informatie niet tot een afgewogen oordeel komen, de beoordeling van de risicofactor 'zoönosen' bij deze diersoort vergt nadere uitwerking. Het is onwaarschijnlijk dat de grootoorspringmuis letsel veroorzaakt.
Voedselopname	X	De grootoorspringmuis heeft een hypsodont gebit. Er is onvoldoende informatie over het foerageergedrag van de soort en van aanverwante soorten.
Ruimtegebruik/veiligheid	X	Er zijn meerdere risicofactoren van toepassing: <ul style="list-style-type: none"> ❖ Er is sprake van nestgedrag, waarbij de jongen een lange tijd in het nest verblijven. ❖ Op basis van de morfologie en gedrag van de grootoorspringmuis kan worden geconcludeerd dat het dier een primaire vluchtreactie heeft. ❖ Grootoorspringmuizen graven dagelijks nieuwe hopen.
Thermoregulatie		Er is in de literatuur onvoldoende informatie bekend over de grootoorspringmuis en de familie van de Dipodidae om deze risicocategorie te beoordelen.
Sociaal gedrag		Op basis van het gedrag van aanverwante soorten zijn geen risicofactoren in deze risicocategorie van toepassing.

Conclusie	Risicoklasse:
De commissie kan op dit moment op basis van de beschikbare informatie niet tot een afgewogen eindoordeel komen, de beoordeling van de risicofactor 'zoönosen' vergt bij deze diersoort nadere uitwerking.	

Beoordeling per risicofactor

Risico's voor de mens		
Letsel/gezondheid mens		
Risicofactor ¹		Toelichting risicofactor
LG1 Brengt een gevaar met zich mee voor zoönosen		De commissie kan op dit moment op basis van de beschikbare informatie niet tot een afgewogen oordeel komen, de beoordeling van deze risicofactor bij deze diersoort vergt nadere uitwerking.
LG2 Brengt een gevaar met zich mee op letselschade		Er is geen informatie gevonden over ernstig letsel veroorzaakt door de diersoort of op genus niveau. Op basis van de specifieke morfologische kenmerken en het gedrag van de soort is het niet waarschijnlijk dat ernstig letsel bij de mens op zal treden. Om die reden is deze risicofactor niet van toepassing.
Risico's voor dierenwelzijn/diergezondheid		
Voedselopname		
Risicofactor		Toelichting risicofactor
V1 Herbivore browser		In de literatuur wordt de grootoorspringmuis niet als een herbivore browser geormerkt. Genoemd wordt dat het een insectivoor is (Michaux & Shenbrot, 2017). Een andere bron geeft aan dat de grootoorspringmuis voornamelijk plantmateriaal eet en dit aanvult met insecten en hagedissen (Smith, 2008). Conclusie De grootoorspringmuis is geen herbivore browser. Om die reden is deze risicofactor niet van toepassing.
V2 Hypsodont gebit	x	De grootoorspringmuis heeft een hypsodont gebit; doorgroeende snijtanden en langzaam groeiende kiezen met een tuberculeus oppervlak en deze tubercules hebben scherpe punten (Ma et al., 2017); (Michaux & Shenbrot, 2017). Conclusie De grootoorspringmuis heeft een hypsodont gebit en om die reden is deze risicofactor van toepassing.

¹ Indien de risicofactor van toepassing is, wordt deze aangekruist (X).

<p>V3 Moet dagelijks langdurig foerageren</p>		<p>Er is geen wetenschappelijk informatie over de hoeveelheid tijd die besteed wordt aan foerageren. De grootoorspringmuis gebruikt zijn grote oren om vliegende insecten te lokaliseren (Michaux & Shenbrot, 2017). Hij vangt de insecten vervolgens met een snelle verticale sprong (Michaux & Shenbrot, 2017).</p> <p>Conclusie Er is onvoldoende informatie bekend over de tijdbesteding aan foerageren om het foeragegedrag van grootoorspringmuizen als een risicofactor te bestempelen.</p>
<p>V4 Volledig afhankelijk van een nauwe bandbreedte aan voedingsmiddelen</p>		<p>Er is uiteenlopende informatie beschikbaar over het dieet van de grootoorspringmuis. Een bron geeft aan dat het een insectivoor is, waarbij maar 5 % van zijn dieet bestaat uit plantenmateriaal (Michaux & Shenbrot, 2017). Een andere bron geeft aan dat de grootoorspringmuis voornamelijk plantmateriaal eet en dit aanvult met insecten en hagedissen (Smith, 2008)</p> <p>Conclusie Over de samenstelling van het dieet van de grootoorspringmuis is geen eenduidige informatie bekend. Wel staat vast dat hun dieet uit meerdere voedselbronnen bestaat (planten en insecten), deze risicofactor is daarom niet van toepassing.</p>
Ruimtegebruik/veiligheid		
Risicofactor		Toelichting risicofactor
<p>R1 Gebruik home-range</p>		<p>De home-range voor grootoorspringmuizen is 2-14,5 ha voor mannelijke dieren en 2,2-8 ha voor vrouwelijke dieren (Michaux & Shenbrot, 2017). Overlap van territoria is zeer matig bij grootoorspringmuizen (Michaux & Shenbrot, 2017). De populatiedichtheid is 2-3 individuen/ha (Stubbe, et al., 2007).</p> <p>Conclusie Hoewel er data bestaat over de omvang van de home-range, is er weinig bekend over de wijze waarop de soort in zijn home range rondtrekt en hoe de soort zijn territorium veilig stelt. De beoordeling van de risicofactor is daarom niet goed mogelijk, maar datgene wat bekend is bij grootoorspringmuis en aanverwante soorten biedt onvoldoende steun om home range als risicofactor aan te merken.</p>
<p>R2 Gebruikt een afgezonderde nestplaats</p>	X	<p>Tijdens de geboorte en grootbrengen van de jongen maakt de grootoorspringmuis gebruik van één nestkamer, zonder nestmateriaal, in een hol op een diepte van 30 cm. (Michaux & Shenbrot, 2017); (Stubbe, et al., 2007). De speenfase van springmuizen is lang. De jongen van de springmuizen worden 30-45 dagen verzorgd in het nest (Michaux & Shenbrot, 2017); (Happold, 1967).</p>

		<p>Conclusie De grootoorspringmuis gebruikt een nestplaats om te jongen en om nakomelingen groot te brengen. Om die reden is deze risicofactor van toepassing.</p>
<p>R3 Primaire vluchtreactie</p>	X	<p>Er zijn geen specifieke gegevens bekend van de grootoorspringmuis. Echter, het kenmerk van alle Dipodidae is dat zij zeer lange achterpoten hebben waarmee zij bij gevaar zeer snel op twee poten kunnen rennen met snelle zigzagbewegingen en sprongen (Michaux & Shenbrot, 2017). De aanverwante soort <i>Scaturus elater</i> bereikt daarbij een snelheid van 30 km/h en springt 2 meter vooruit en 1 meter in hoogte (Michaux & Shenbrot, 2017).</p> <p>Conclusie Dipodidae zijn morfologisch aangepast aan een zeer snelle vluchtreactie. Om die reden is deze risicofactor van toepassing.</p>
<p>R4 Gebruikt uitsluitend zelf gegraven holen / eigengemaakt nest</p>	X	<p>De grootoorspringmuis graaft zijn eigen holen, deze zijn simpel met 1-2 ingangen en 1 nestkamer (Michaux & Shenbrot, 2017), (Stubbe, et al., 2007). Er zijn zomer- en winterholen te onderscheiden (Stubbe, et al., 2007). In het hol heerst een microklimaat om de grootoorspringmuizen te beschermen tegen extreme hitte (Stubbe, et al., 2007). Zelden wordt een hol een volgende dag opnieuw gebruikt (Stubbe, et al., 2007).</p> <p>Conclusie Grootoorspringmuizen graven veelal dagelijks hun eigen holen. Om die reden is deze risicofactor van toepassing.</p>
<p>R5 Maakt gebruik van zeer specifieke componenten van de omgeving</p>		<p>De grootoorspringmuis is een terrestrische soort die leeft in een woestijnachtige habitat. Ook bij een aanverwante soort wordt niet beschreven dat deze van zeer specifieke componenten gebruik maakt (Happold 1967). Om die reden wordt dit niet als een risicofactor gezien.</p>
Thermoregulatie		
Risicofactor		Toelichting risicofactor
<p>T1 Niet aangepast aan gematigd zeeklimaat</p>		<p>Het leefgebied van de grootoorspringmuis kent een klimaat met lange en koude winters en warme en droge zomers. De gemiddelde jaarlijkse temperatuur is 8 °C (Li, Chen, & Shi, 2012). De temperatuur in het leefgebied kan in de zomer oplopen tot boven de 50°C (Stubbe, et al., 2007). De gemiddelde jaarlijkse regenval in het gebied is laag (< 300 mm/jaar) (Ma, et al., 2017); (Li, et al., 2012).</p> <p>Conclusie De grootoorspringmuis kan wat betreft de temperatuur in een zeeklimaat overleven, maar het is niet bekend hoe het dier op de hoge luchtvochtigheid in een zeeklimaat reageert. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat een hoge luchtvochtigheid problemen</p>

		oplevert voor de grootoorspringmuis. Om die reden is deze risicofactor niet van toepassing.
T2 Maakt gebruik van koel- en/of zoelplaatsen of opwarmplaatsen		Er is geen literatuur gevonden waaruit op te maken is dat de grootoorspringmuis gebruik maakt van koel- en/of zoelplaatsen of opwarmplaatsen. Ook bij aanverwante soorten wordt niet beschreven. Op grond van het gedrag en de ecologie van de soort en het genus is het niet aannemelijk dat deze risicofactor van toepassing is.
T3 Houdt een obligate winterslaap		<p>De meeste springmuissorten zijn obligate winterslapers (Michaux & Shenbrot, 2017).</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ <i>Stylodipus andrewsi</i> leeft in Mongolië en het noorden van China. Bekend is dat de winterslaap start in september, niet bekend hoe lang deze duurt (Michaux & Shenbrot, 2017). ❖ <i>Cardiocranius paradoxus</i> leeft in Kazachstan, Noordwest- en Noord-China, Noordwest-, Zuid-Mongolië en in het binnenland van Mongolië en houdt een winterslaap van september tot het einde van april (Michaux & Shenbrot, 2017). <p>Enkele andere aanverwante soorten (<i>Scarturus elater</i>, <i>Pygeretmus pumilio</i>, <i>Dipus sagitta</i>) zijn echter facultatieve winterslapers (Michaux & Shenbrot, 2017).</p> <p>Conclusie Er is geen specifieke informatie bekend of de grootoorspringmuis een obligate of facultatieve winterslaap houdt. Aanverwante soorten hebben een facultatieve of obligate winterslaap. Gelet op de variatie in dit beeld is er onvoldoende wetenschappelijke steun om de obligate winterslaap toch als risicofactor te oormerken.</p>
Sociaal gedrag		
Risicofactor		Toelichting risicofactor
S1 Heeft een paarsgewijs, monogame leefwijze		<p>Er is geen specifieke informatie bekend over de grootoorspringmuis. Springmuizen zijn solitaire dieren. Elk individu heeft zijn eigen hol om in te slapen en voor de winterslaap (Michaux & Shenbrot, 2017). De meesten soorten vermijden contact, maar een gevecht kan optreden in overlappende territoria (Michaux & Shenbrot, 2017). Ook zijn springmuizen polygaam (Michaux & Shenbrot, 2017)</p> <p>Conclusie Er is geen specifieke informatie bekend over de leefwijze van grootoorspringmuizen, maar op basis van de algemene informatie die bekend is over springmuizen, en de solitaire en polygame leefwijze, is het niet aannemelijk dat de grootoorspringmuis een paarsgewijze, monogame leefwijze heeft. Om die reden is deze risicofactor niet van toepassing.</p>

<p>S2 Lineaire of despotische dominante hiërarchie</p>		<p>Er is geen specifieke informatie bekend over een hiërarchie bij grootoorspringmuizen. Springmuizen hebben echter een solitaire leefwijze en daarom is het niet aannemelijk dat ze in een lineaire of despotische dominante hiërarchie leven. Om die reden is deze risicofactor niet van toepassing.</p>
<p>S3 Plant zich snel voort (overpopulatie)</p>		<p>De nestgrootten die gezien zijn bij grootoorspringmuizen zijn 2-6 nakomelingen (gemiddeld 3,1) (Michaux & Shenbrot, 2017). De dracht duurt 25-35 dagen (Michaux & Shenbrot, 2017). Grootoorspringmuizen hebben meestal één en soms twee nestjes tijdens het warme seizoen (Michaux & Shenbrot, 2017).</p> <p>Conclusie De grootoorspringmuis plant zich niet snel voort, meestal één nest per jaar, soms twee met gemiddeld 3,1 nakomelingen per nest. Om die reden is deze risicofactor niet van toepassing.</p>

Verwijzingen

- Happold, D., (1967). Biology of the jerboa, *Jaculus jaculus butleri* (Rodentia, Dipodidae), in the Sudan. *Journal of Zoology*, 151, 257-275.
- Li, B., Chen, Y., Shi, X., (2012). Why does the temperature rise faster in the arid region of northwest China? *Journal of geophysical research*, 117, 1-7.
- Ma, H., Ge, D., Shenbrot, G., et al., (2017). Hypsodonty of Dipodidae (Rodentia) with diet preferences and habitats. *Journal of mammalian evolution*, 24, 485-494.
- Michaux, J., Shenbrot, G., (2017). Family Dipodidae, Jerboas. In: Wilson, D., Lacher, T., Mittermeier, R. (Eds.), *Handbook of the mammals of the world, Vol. 7, Rodents II*. Lynx, Barcelona, pp. 62-100.
- Smith, A. (2008). Family Dipodidae. In: Smith, A., Xie, Y. (Eds.), *A guide to the Mammals of China*, Princeton University Press, New Jersey, pp. 198-208.
- Stubbe, A., Stubbe, M., Batsaichan, N., et al., (2007). *Euchoreutes naso* Sclater, 1890 - ein Säugetier-Endemit Zentralasiens. *Erforsch. biol. Ress. Mongolei (Halle/Saale)*, 471-486.
- VERORDENING (EU) 2019/2117 VAN DE COMMISSIE tot wijziging van Verordening (EG) nr. 338/97 van de Raad inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer